

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО
МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЩОЇ
МЕДИЧНОЇ (ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ)
ОСВІТИ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ВИРІШЕННЯ**

**Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-
практичної конференції з міжнародною участю
в онлайн-режимі за допомогою
системи Microsoft Teams**

(Тернопіль, 20-21 травня 2021 року)

Тернопіль
ТНМУ
«Укрмедкнига»
2021

УДК 378:61(063)(477)

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай

Актуальні питання вищої медичної (фармацевтичної) освіти: виклики сьогодення та перспективи їх вирішення : матеріали XVIII Всеукр. наук.-практ. конф. в онлайн-режимі за допомогою системи microsoft teams (Тернопіль, 20–21 трав. 2021 р.) / Терноп. нац. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського МОЗ України. – Тернопіль : ТНМУ, 2021. – 592 с.

Матеріали надруковано в авторській редакції. Автори публікацій несуть повну відповідальність за точність наведених фактів, цитат, даних, відповідної галузевої термінології, власних імен та інших відомостей.

ЗМІСТ

Корда М. М., Шульгай А. Г., Машгалір А. І., Черноמידз А. В. ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ – ВИМУШЕНИЙ ЗАХІД ЧИ ВИМОГА ЧАСУ (НА ПРИКЛАДІ ТНМУ).....	3
Абагуров О. Є., Кривуша О. Л., Нікуліна А. О ПРОБЛЕМИ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ.....	14
Абросімов Ю. Ю., Світлицький А. О., Чернявський А. В., Вовченко М. Б., Щербakov М. С. СИМУЛЯЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ.....	17
Александрова К. В., Шкода О. С., Черчесова О. Ю., Макоїд О. Б. ДОСВІТ ВИКОРИСТАННЯ ПРОДУКТУ MS CLASSNOTE У ПРОВЕДЕННІ ЗАНЯТЬ НА КАФЕДРІ БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ ЗДМУ В УМОВАХ ЗМПШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ.....	19
Александрова О. О., Вишницька І. В., Образенко М. С. ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ».....	21
Алекперова Н. В., Сахнацька Н.М. ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ТА МАРКЕТИНГ».....	22
Антипенко О. М., Ставицький В. В., Воскобойнік О. Ю., Коваленко С. І. ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН «ОРГАНІЧНА ХІМІЯ» І «БІООРГАНІЧНА ХІМІЯ» В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ. ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	26
Апакіца В. В. ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ЯКОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЗА УМОВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	35
Аппельханс О. Л., Нескоромна Н. В., Кошельник О. Л., Чеботарьова С. О. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ВИКЛАДАННІ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ ЗА УМОВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	37
Ащеулова Т. В., Кочубей О. А., Ситіна І. В., Компанієць К. М. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ХНМУ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ НА ПЛАТФОРМІ MOODLE.....	40
Ащеулова Т. В., Ситіна І. В., Кочубей О. А. ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ «СЕСТРИНСЬКА ПРАКТИКА» У СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ. ВЛАСНИЙ ДОСВІД.....	41
Бабенко В. І., Совгіря С. М., Винник Н. І., Ніколенко Д. Є., Филенко Б. М., Ройко Н. В. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ВИВЧЕННІ ПАТОМОРФОЛОГІЇ.....	43
Бабінець Л. С., Боровик І. О., Боцок Н. Є. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИЧНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «ЗАГАЛЬНА ПРАКТИКА-СІМЕЙНА МЕДИЦИНА» НА ДОДИПЛОМНОМУ РІВНІ.....	49
Бабінцева А. Г., Годованець Ю. Д., Годованець О. С., Попелюк Н. О., Петров В. А. ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ЛІКАРІВ-НЕОНАТОЛОГІВ ТА ДИТЯЧИХ АНЕСТЕЗІОЛОГІВ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ.....	51

Герман С. А. ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ В ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ХНМУ	130
Геруш І. В., Ходоровський В. М., Колоскова О. К., Марусик У. І., Ткач Є. П. СИМУЛЯЦІЙНЕ НАВЧАННЯ – ВАГОМА СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЛІКАРІВ SIMULATION TRAINING – IS A SIGNIFICANT COMPONENT OF PROFESSIONAL’S DOCTORS COMPETENCIES FORMATION.....	132
Гладчук І. З., Рожковська Н. М., Попова Л. М., Петровський Ю. Ю., Григурко Д. О. ДОСВІД ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ В МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.....	141
Годованець О. І., Гринкевич Л. Г. МОБІЛЬНИЙ КОМУНІКАТИВНИЙ ПРОСТІР У КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТООРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ..	144
Головаха М. Л, Кожем’яка М. О., Лісунов М. С ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО ФОРМАТУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	146
Гончар К. Л., Тригуб Г. В., Хникіна О. О. ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ ПІДРУЧНИКІВ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ СТУДЕНТАМ-МЕДИКАМ ТА ФАРМАЦЕВТАМ	149
Гончарь М. О., Чайченко Т. В., Омельченко О. В., Мацієвська Н. К. ДОСВІД ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ТА ЗМІШАНОЇ ФОРМИ ВИКЛАДАННЯ НА КАФЕДРІ ПЕДІАТРІЇ №1 ТА НЕОНА ТОЛОГІЇ ХНМУ	152
Горай О. В. РОБОТА МЕДИЧНОЇ СЕСТРИ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ ЯК НЕВІД’СМНА СКЛАДОВА ПРОФІЛАКТИКИ ЗАХВОРЮВАНЬ У ДІТЕЙ	154
Гордійчук П. І., Гордійчук М. П. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ОНКОЛОГІЇ В ПЕРІОД КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ.....	155
Гордієнко О. В., Ярмоленко О. С., Приходько О. О., Бумейстер В. І. УПРОВАДЖЕННЯ АУДИТОРНОЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ.....	159
Григор’єва О. А., Щербаків М. С., Агп О. А., Свіглицький А. О., Артюх О. В. ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ НА КАФЕДРІ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ, ОПЕРАТИВНОЇ ХІРУРГІЇ ТА ТОПОГРАФІЧНОЇ АНАТОМІЇ В УМОВАХ ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ.....	162
Григорян Е. К., Губін М. В., Сокол В. К., Дунаєв О. В. НАПРАЦЮВАННЯ ПРАКТИЧНИХ ВМІНЬ ІЗ СУДОВОЇ МЕДИЦИНИ У СТУДЕНТІВ ШЛЯХОМ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	165
Губарь А. О., Бачурін Г. В., Довбиш М. А., Довбиш І. М. ДОСВІД ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В ВИЩИХ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ	166
Гулей Л. О. ВАЖЛИВІСТЬ ВІДЕОВІЗУАЛІЗАЦІЇ ПРИ ВИКЛАДАННІ ТЕМИ «ПАЗАРИТАРНІ ХВОРОБИ ШКІРИ» З ДИСЦИПЛІНИ «ДЕРМАТОЛОГІЯ. ВЕНЕРОЛОГІЯ»	168
Гутовська І. О., Коробов П. С., Галич Л. Б., Куроедова В. Д. ВАЖЛИВІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ПРЕЗЕНТАЦІЙ З МЕТОЮ	

ної лекції-бесіди на тему: «Міжкультурне спілкування лікаря в умовах пандемії коронавірусу» полягає в тому, що вона може бути запропонована як гостьова лекція для майбутніх лікарів, для слухачів курсів підвищення кваліфікації, а її зміст є доповненням до тематики навчальних дисциплін «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Українська мова», «Українська мова як іноземна» для здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти.

Література

1. Гепенко Л. О. Спільна та відмінна символіка Новрузу й Великодня. Всеукраїнська науково-практична конференція «Методологія та практика лінгвістичної підготовки іноземних студентів». Харків, ХНМУ. 2019. С.41-44.

2. Левицька А. Формування готовності майбутніх лікарів до міжкультурної взаємодії як педагогічної проблеми. Актуальні питання гуманітарних наук. Вип. 28, Т. 2. 2020. С. 226 – 231.

ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ В ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ХНМУ

Герман С. А.

Харківський національний медичний університет

Вступ. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-21 включає механізм інформатизації освіти. Впроваджуються сучасні інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують удосконалення навчально-виховного процесу, доступність та ефективність освіти, формування та впровадження інформаційного освітнього середовища; розроблення індивідуальних модульних навчальних програм; створення системи дистанційного навчання; створення відкритої мережі освітніх ресурсів. Власне кажучи, ідеться про необхідність широкого залучення елементів електронної освіти в навчальний процес у закладах вищої освіти, у тому числі й медичної [1, 2].

Основна частина. Актуальними проблемами освіти англомовних іноземних студентів є слабка мотивація до теоретичного навчання, мала кількість англомовної літератури з предмету, брак вільного часу. Врахо-

вуючи що всі вони перебувають в іншій країні за межами свого рідного будинку, і постійно перебувають у стресовій ситуації (мовні, житлові, реєстраційні та інші проблеми), значно скорочує їх особистий час на засвоєння навчального матеріалу за рахунок організації побуту. За цих умов, викладач повинен підготувати навчальний матеріал англійською мовою, і запропонувати його в доступній для студента формі. Створення та опрацювання таких матеріалів займає багато часу, та висока якість можлива за умови колегіального методичного підходу й виражається в створенні електронних курсів з предмету. Тестовий контроль підвищує об'єктивність оцінювання знань, але, як відомо, не сприяє розвитку клінічного мислення студентів. В умовах пандемії COVID-19 учбові заклади тимчасово переходили на дистанційне навчання, яке має як позитивні так і негативні моменти. Серед позитивних моментів є те, що кожний студент має доступ до мережі інтернет, та має той чи інший гаджет для цього. Навчаючись тільки в дистанційному форматі неможливо отримати задовільний кінцевий результат у вигляді оволодіння клінічними маніпуляціями, вміннями та навичками. Студенти більш зацікавлені у симуляційному навчанні на фантомах, але це друга ланка педагогічного ланцюжка «Знання-Вміння-Навички». А розрив цього ланцюжка на першому рівні означає невдачу на останньому. Тому, кожен курс навчальної дисципліни може викладатися одночасно на кафедрі, та мати теоретичну базу онлайн (таке об'єднання зазвичай зветься «змішане навчання»).

Змішане навчання має істотні переваги та можливості, порівняно з традиційними підходами, а саме: незалежність від часу та місця проведення занять; гнучкий розклад; широкий доступ до матеріалів та більшого їх розмаїття; наявність навчальних матеріалів в електронному вигляді; можливість повторного прослуховування; широкий зворотний зв'язок із викладачами. При цьому не втрачається зв'язок з симуляційним навчанням, відпрацюванням практичних навичок, придбанням комунікативних здібностей та оволодіння компетенцій. Суттєвою перевагою паралельного проходження електронного курсу є менший вплив індивідуальних знань викладача та можливість колегіальної корекції матеріалів електронного курсу в будь-який час.

Висновок. Впровадження електронних курсів в медичну освіту у формі змішаного навчання є сучасною необхідною умовою підвищення якості освіти, яке відкриває масу можливостей як для студентів, так і для викладачів, з урахуванням певних особливостей медичної електронної освіти, зокрема її практично-орієнтованого змісту.

Література

1. Лісовий В.М. Роль сучасних інформаційних технологій у забезпеченні якості медичної освіти / В.М. Лісовий, В.А. Капустник, В.Д. Марковський, І.В. Завгородній, А.М. Мацько // Інновації у вищій медичній та фармацевтичній освіті України (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (Тернопіль, 16–17 трав. 2019 р.) / Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТНМУ «Укрмедкнига», 2019. – С. 22–24.

2. Томілін В.Г. Проблеми в організації навчального процесу англomовних студентів на клінічних базах ВМНЗ України / В.Г. Томілін, В.П. Голік // Реалізація закону України «Про вищу освіту» у вищій медичній та фармацевтичній освіті України (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференцзв'язку) : матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції з міжнародною участю, присвяченої пам'яті ректора чл.-корр. НАМН України, проф. Л.Я. Ковальчука, Тернопіль 21–22 травня 2015 р. / Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТДМУ, 2015. – С. 390–392.

УДК: 378.091.12:005.963.5:614.23/.25:378.4(477.85)БДМУ

**СИМУЛЯЦІЙНЕ НАВЧАННЯ – ВАГОМА СКЛАДОВА
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
ЛІКАРІВ
SIMULATION TRAINING – IS A SIGNIFICANT COMPONENT
OF PROFESSIONAL'S DOCTORS COMPETENCIES
FORMATION**

**Геруш І. В., Ходоровський В. М., Колоскова О. К., Марусик У. І.,
Ткач Є. П.**

**Gerush I. V., Khodorovskyi V. M., Koloskova O. K., Marusyk U. I.,
Tkach E. P.**

*Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці
Bukovinian State Medical University, Chernivtsi*

У статті висвітлено впровадження симуляційних технологій навчання в освітній процес Буковинського державного медичного універси-